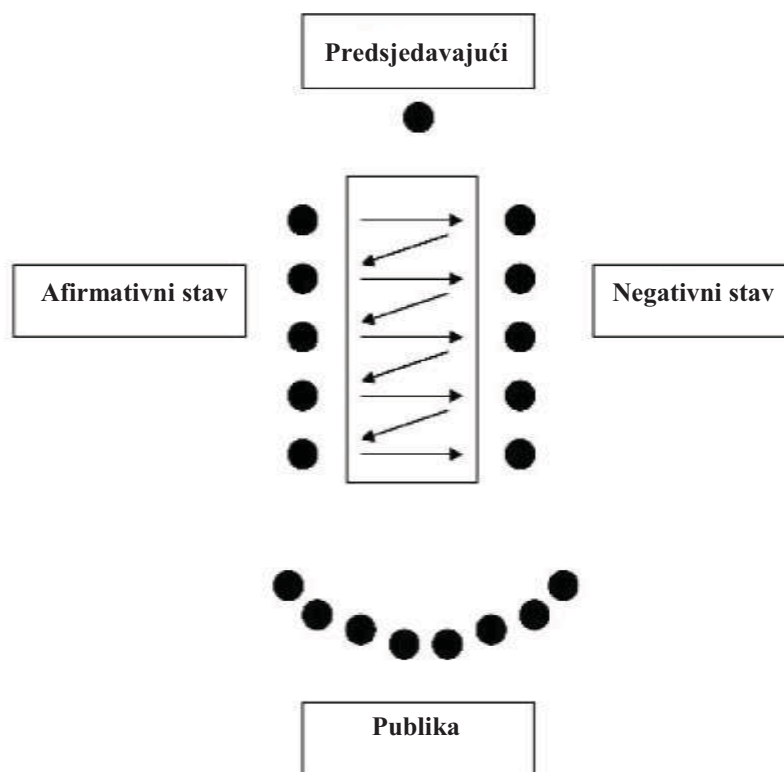

Radni list za učenike 8.2

Pravila za održavanje rasprave

Način sjedenja

Predsjedavajući sjedi za čelnim stolom. Dvije strane koje učestvuju u raspravi sjede jedna nasuprot drugoj. Publika sjedi na izvjesnoj udaljenosti od stola, ali tako da može vidjeti obje strane. Ako je potrebno, dodatne stolice za publiku treba složiti u nekoliko redova, ali ne iza jedne od strana koje učestvuju u raspravi.

Redoslijed govornika

Strelice pokazuju redoslijed govornika u prvom krugu rasprave. U drugom krugu, redoslijed je obrnut, nakon što je prvi govornik afirmativne strane govorio. Zadnju riječ ima govornik strane koja ima negativan stav prema temi; tim može da izabere člana da dâ tu izjavu – ali ne njihov prvi govornik, jer bi mu to dalo blok od dvije minute vremena što ne bi bilo pravedno prema drugom timu.

Pravila za vođenje rasprave

1. Prvi govornik strane koja se pozitivno izjašnjava o temi, koji sjedi pored predsjedavajućeg, započinje. Zatim, kao što pokazuju strelice na dijagramu, odgovara prvi govornik strane koja ima negativan stav prema temi. Na taj način naizmjenično govore govornici objiju strana. Nakon što je govorio posljednji govornik strane koja je protiv teme, počinje drugi krug rasprave, ovog puta obrnutim redoslijedom.
2. Nakon što je govorio prvi govornik strane koja se pozitivno izjašnjava o temi, govornik strane koja ima negativan stav (ali ne njihov prvi govornik) ima zadnju riječ.
3. Redoslijed govornika ne smije se mijenjati.
4. Svaki govornik ima na raspolaganju maksimalno jedan minut. Predsjedavajući pažljivo kontrolira vrijeme. Daje znak kada govorniku preostaje 10 sekundi, a nakon što istekne vrijeme, govornik može završiti rečenicu i mora stati. Neiskorišćeno vrijeme se ne može prenijeti na drugog govornika.
5. Zabranjeno je prekidati govornika.
6. Publika ne smije učestvovati u raspravi.
7. Nakon rasprave, publika (gledaoci) ima pet minuta za razmjenu utisaka i mišljenja. Potom se glasa dizanjem ruku.
8. Kod glasanja se sabiraju glasovi za i protiv. Pobjeđuje većina.

Savjeti za govornike strana koje učestvuju u raspravi

1. Uz izuzetak prvog govornika strane koja se potvrdno izjašnjava o temi, iskoristite otprilike prvu polovinu svoje izjave za pobijanje argumenta druge strane i potom predstavite svoj novi argument.
2. (Za prve govornike) Iznesite svoje stanovište – kažite kakvu odluku želite da čujete.
3. Kada se pripremate za raspravu, najprije napravite listu svih ideja. Zatim odlučite kojim redoslijedom želite iznositi svoje stavove i dodijelite ih jednom govorniku. Počnite i završite s izrazito jakim i upečatljivim argumentom (vidi radni list za učenike 8.2).
4. Možete ponoviti ili varirati ključni argument kako bi ga svi upamtili.
5. Zadnji govornici moraju sažeti argumente njihove strane, naglašavajući tri ili četiri tačke. Šta slušaoci treba da zapamte nakon rasprave? Ako se rasprava vodi o odluci koju je potrebno donijeti, nastojte da bude jasan apel koji upućujete slušaocima kad budu poslije rasprave glasali.
6. Govorite slobodno. Nemojte čitati svoju izjavu iz bilješki, već nastojte uspostaviti kontakt pogledom s protivnicima i slušaocima.
7. Prema protivnicima se ophodite s poštovanjem. Nikada nemojte vrijeđati govornika već se bavite njegovim argumentima.

Savjeti za slušaoce (vidi radni list za učenike 8.5)

1. Prije rasprave pokušajte pretpostaviti koje će argumente obje strane iznijeti. To će vam dati potreban referentni okvir dok slušate raspravu.
2. Bilježite argumente objiju strana – ako je moguće, jednom rečenicom.
3. Povežite argumente s navodima pobijanja uz pomoć linija i strelica i upišite komentar. Koji vas je argument uvjerio? (korake 2 i 3 može podijeliti nekoliko slušalaca).
4. Naznačite koji vas se argument posebno dojmio.
5. Nakon rasprave, razmijenite rezultate unutar svoje grupe. Potom glasajte o predlozima objiju strana.